

Trafikförvaltningen
Ledningsstaben

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-04-25

Ärende
TN 2021-0115

Handläggare
Sara Catoni
070-7861937
sara.catoni@sl.se

Trafiknämnden
2021-05-18, punkt 24

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Svar på skrivelse från (V) angående trafikförvaltningens arbete mot sexuella trakasserier i kollektivtrafiken

Ärendebeskrivning

Vänsterpartier har i skrivelse den 26 januari 2021 inkommit med frågeställningar angående trafikförvaltningens arbete mot sexuella trakasserier i kollektivtrafiken. I ärendet återkommer förvaltningen med svar på skrivelsen.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande

Skrivelse från (V) angående trafikförvaltningens arbete mot sexuella trakasserier i kollektivtrafiken, daterad den 26 januari 2021

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta följande.

1. Skrivelsen anses besvarad.

Förslag och motivering

Vänsterpartiet hänvisar i skrivelsen till nämndens styrande dokument, regionfullmäktiges budget för 2021 och trafiknämndens verksamhetsplan för 2021, där målsättningarna för trygghetsarbetet beskrivs i allmänna ordalag. Vänsterpartiet ställer sig bakom dessa målsättningar, men konstatera att det

Trafikförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-04-25Ärende
TN 2021-0115Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

inte framgår från de ovannämnda dokument hur trafiknämnden ska arbeta specifikt mot sexuella trakasserier i kollektivtrafiken. I skrivelsen efterlyser Vänsterpartiet mer specifik information om arbete och ställer följande frågor.

- 1. Vilka åtgärder har trafikförvaltningen vidtagit respektive vilka åtgärder förvaltningen planerar att vidta specifikt mot sexuella trakasserier?*
- 2. Ingår eller kommer frågor om sexuella trakasserier att ingå i förvaltningens ordinarie trygghetsundersökningar?*
- 3. Pågår eller planeras andra åtgärder för att kartlägga förekomsten av sexuella trakasserier i kollektivtrafiken?*
- 4. Ingår förebyggande av och agerande vid sexuella trakasserier i utbildningen för trygghetspersonalen på SL och vilka krav gäller trafikutövarnas personal i detta avseende?*
- 5. Kommer nämnden informeras om förvaltningens trygghetsarbete i allmänhet och arbetet mot sexuella trakasserier specifikt?*
- 6. Vilken genuskompetens finns hos förvaltningens organisation?*

Nedan följer trafikförvaltningens svar.

- 1. Vilka åtgärder har trafikförvaltningen vidtagit respektive vilka åtgärder förvaltningen planerar att vidta specifikt mot sexuella trakasserier?*

Förvaltningen vill inledningsvis understryka att trygghet för alla resenärer är ett prioriterat fokusområde för trafikförvaltningen. Ombordundersökningen "upplevd kvalitet", med ca 13000 svar, genomförs varje månad och andelen trygga resenärer ombord på kollektivtrafiken har med några få undantag varit på samma nivå eller t.o.m. ökat något varje år sedan 2007, trots att den allmänna känslan av otrygghet i samhället har ökat. Resultatet av ombordundersökningen är givetvis glädjande men den positiva bilden grumlans av det faktum att resenärerna upplever en sämre trygghet på vägen till och från kollektivtrafiken, d.v.s. ett område som ligger utanför Region Stockholms egen rådighet men som likväl är viktigt att förbättra genom samverkan med kommuner, fastighetsägare och andra parter.

Trafikförvaltningen genomför en "särskild trygghetsundersökning" vart annat år bland länets invånare. Undersökningen genomförs med hjälp av en webbenkät

Trafikförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-04-25Ärende
TN 2021-0115Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

och 2 000 svar samlas in. Den senaste datainsamlingen genomfördes i december 2020 och berörde ämnet om förekomst eller oro för sexuella trakasserier.

Respondenterna kunde uttala sig både om de hade råkat ut för en specifik händelse och om de kände en allmän känsla av otrygghet. I båda fall fick respondenten följdfrågor för att närmare beskriva den specifika händelsen eller anledningen till oro. Sexuella trakasserier fanns som svarsalternativ till båda. 1,6 procent av respondenterna upplevde att de hade varit med om en händelse där fysiska eller muntliga sexuella trakasserier förekom. 5,1 procent av respondenterna kände en allmän oro för sexuella trakasserier.

För att ytterligare kartlägga förekomsten av sexuella trakasserier har trafikförvaltningen under hösten 2020 infört en särskild kod för de ärenden som inkommer till trafikförvaltningens Trygghetscentral och avser sexuella trakasserier. Nu registreras således vilken typ av trakasserier som förekommit. Därigenom erhålls ett underlag som möjliggör statistik över förekomsten av rapporterade sexuella trakasserier inom kollektivtrafiken. Ännu har dock inget ärende rapporterats under koden för sexuella trakasserier. Att sexuella trakasserier rapporteras är en central förutsättning. Så sker dessvärre inte alltid. Arbetet med utbildning och attityder blir därmed central, såväl inom kollektivtrafiken som inom samhället i stort.

Utifrån kunskap från trafikförvaltningens egna mätningar, kodning av ärenden inkomna till Trygghetscentralen samt från andra studier och rapporter, t.ex. KTH-rapporten "Trygghet i kollektivtrafiken i Stockholm i ett internationellt perspektiv" (se även yttrande över motion, RS 2019:1171, av Maria Mustonen (V) om en handlingsplan mot sexuella trakasserier i kollektivtrafiken) kommer trafikförvaltningen att överväga om och i sådana fall vilka andra åtgärder som trafikförvaltningen kan vidta, som tillägg till det generella trygghetsarbetet, för att minska förekomsten av sexuella trakasserier. Sådana överväganden ingår som en delaktivitet i det särskilda trygghetsuppdrag som trafikförvaltningen har för 2021.

Vidare är den kontinuerliga informationen om hur man som resenär kan komma i kontakt med trygghetsoperatörerna på TryggC en viktig del i arbetet för att öka tryggheten. I sammanhanget bör även nämnas den chattfunktion

Trafikförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-04-25Ärende
TN 2021-0115Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

som införts som komplement till trygghetsnumret, i syfte att göra det enklare att kontakta TryggC.

2. *Ingår eller kommer frågor om sexuella trakasserier att ingå i förvaltningens ordinarie trygghetsundersökningar?*

Ja, se ovan under fråga 1.

3. *Pågår eller planeras andra åtgärder för att kartlägga förekomsten av sexuella trakasserier i kollektivtrafiken?*

Som nämns ovan har förvaltningen för att ytterligare kartlägga förekomsten av sexuella trakasserier infört en särskild kod för de ärenden som inkommer till trafikförvaltningens Trygghetscentral och avser sexuella trakasserier. Därigenom erhålls ett underlag som möjliggör statistik över förekomsten av rapporterade sexuella trakasserier inom kollektivtrafiken.

4. *Ingår förebyggande av och agerande vid sexuella trakasserier i utbildningen för trygghetspersonalen på SL och vilka krav gäller trafikutövarnas personal i detta avseende?*

Förebyggande av och agerande vid sexuella trakasserier ingår inte som specifik del i dagens utbildning, även om självklart utbildningen mer generellt berör alla typer av otrygga situationer. För närvarande pågår en översyn av utbildningen för att bland annat tydligare lyfta fram psykisk ohälsa. I sådan översyn kommer förvaltningen att överväga att tydligare lyfta fram även sexuella trakasserier.

5. *Kommer nämnden informeras om förvaltningens trygghetsarbete i allmänhet och arbetet mot sexuella trakasserier specifikt?*

I den löpande rapportering som förvaltningen lämnar till nämnden (månadsvis, tertialvis och årsvis) ingår trygghetsarbetet som en central del. Vidare behandlas löpande ärenden inom området (besluts- och informationsärenden) på trafiknämnden när förvaltningen t.ex. genomfört en utredning eller när en upphandling ska genomföras. Någon ytterligare rapportering/information planeras inte att införas. Förvaltningen står dock självklart till förfogande för fördjupade informationstillfällen till hela nämnden eller till specifika ledamöter.

Trafikförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-04-25Ärende
TN 2021-0115Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

6. Vilken genuskompetens finns hos förvaltningens organisation?

Som omnämns i skrivelsen har Region Stockholms en hög målsättning inom social hållbarhet. Inom trafikförvaltningen fördjupas och detaljeras styrningen utifrån de ramar som finns globalt, nationellt och regionalt.

Trafikförvaltningen anordnar utbildning om social hållbarhet, där medarbetare får lära sig om begrepp som normkritik, jämställdhet, social hållbarhet, diskriminering samt barnkonventionen. Som en del i utbildningen ingår även tillgänglighet för äldre och personer med funktionsnedsättning genom bland annat praktiska övningar. Syftet med utbildningen är bland annat att förse medarbetarna med insikt och verktyg för att inom sitt uppdrag tänka och handla normkritiskt och jämställdhetsintegrerat.

Region Stockholm har antagit en särskild policy för hbtq-frågor, med utgångspunkt i diskrimineringslagen samt hälso- och sjukvårdslagen. Det finns en tillhörande e-utbildning i hbtq-frågor som ett led i att utveckla hbtq-kompetensen hos alla medarbetare enligt intentionerna i policyn.

Avslutningsvis kan noteras att Region Stockholm antagit en ny medarbetarpolicy som ersätter den tidigare personalpolicyn. Den nya medarbetarpolicyn baseras på våra regionsgemensamma värderingar och tydliggöra bland annat ansvaret för att säkerställa nolltolerans mot förekomst av kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier.

David Lagneholm
Förvaltningschef

Sara Catoni
AvdC Ledningsstaben

Angående trafikförvaltningens arbete mot sexuella trakasserier i kollektivtrafiken

Vänsterpartiets motion (2019:66) om handlingsplan mot sexuella trakasserier i kollektivtrafiken behandlades vid regionfullmäktiges sammanträde 8 december 2020. I motionssvaret framgick det att mycket av det som motionen föreslog redan pågår eller planeras inom trafiknämnden.

I nämndens styrande dokument, regionfullmäktiges budget för 2021 och trafiknämndens verksamhetsplan för 2021, beskrivs målsättningarna för trygghetsarbetet i allmänna ordalag, till exempel: "För att nå de beslutade målen arbetar trafikförvaltningen aktivt och systematiskt för att kollektivtrafiken ska vara tillgänglig, säker och trygg för alla resenärer – oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning eller etnisk bakgrund." Vidare att "särskilt fokus kommer läggas på att utveckla och implementera det strategiska trygghetsarbetet för ökad trygghet i och i anslutning till kollektivtrafiken. Ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv ingår också i kvalitativa kundundersökningar, fokusgrupper och analyser."

Vi ställer oss bakom dessa målsättningar, men samtidigt konstatera vi att det inte framgår från de ovannämnda dokument hur trafiknämnden ska arbeta specifikt mot sexuella trakasserier i kollektivtrafiken. Vi finner att allmänna åtgärder som till exempel den nyligen lanserade trygghetschatten kan vara behjälpliga i arbetet mot sexuella trakasserier, men efterlyser mer specifik information om arbetet kring just detta problemområde.

Med hänvisning till ovanstående vill vi ha svar på följande frågor:

1. Vilka åtgärder har trafikförvaltningen vidtagit respektive vilka åtgärder förvaltningen planerar att vidta specifikt mot sexuella trakasserier?
2. Ingår eller kommer frågor om sexuella trakasserier att ingå i förvaltningens ordinarie trygghetsundersökningar?
3. Pågår eller planeras andra åtgärder för att kartlägga förekomsten av sexuella trakasserier i kollektivtrafiken?
4. Ingår förebyggande av och agerande vid sexuella trakasserier i utbildningen för trygghetspersonalen på SL och vilka krav gäller trafikutövarnas personal i detta avseende?
5. Kommer nämnden informeras om förvaltningens trygghetsarbete i allmänhet och arbetet mot sexuella trakasserier specifikt?
6. Vilken genuskompetens finns hos förvaltningens organisation?